

Prosjektbeskrivelse: Grønt veikart for bærekraftige kulturopplevelser i Norden

Bakgrunn for prosjekt:

I regi av Nordisk ministerråd ble programmet [«Sustainable lifestyle in the Nordic Region»](#) igangsatt høsten 2021.

Programmet har seks prosjektområder, hvor prosjekt #2 *Sustainable cultural experiences in the Nordic Region* skal fremme nye initiativer, ideer, verktøy og kunnskap om grønnere kulturproduksjon og forbruk i Norden. Det grønne veikartet vil være et verktøy skal fremskynde den grønne utvikling i kulturinstitusjoner i Norden.

Arbeidsmetode:

I arbeidet med veikartet ønsker vi å samle inn gode eksempler, erfaringer, forslag til tiltak og kunnskap fra kultursektoren i Norden. Arbeidet, som allerede gjøres flere steder i Norden, vil gi utgangspunkt for utformingen og sammenstillingen av veikartdokumentet. Vi planlegger spørreundersøkelser, dybdeintervjuer, ulike type samlingsplasser; fysisk og digitalt, for å kartlegge og dele viten, samt å bygge nettverket i sektoren.

Organisering

Nordisk hus på Færøyene fungerer som sekretariat for arbeidet med veikartet. Det er engasjert en prosjektleder som har det løpende ansvaret for arbeidet med utarbeidelse av veikartet.

Veikartprosjektets sekretariat ledes av prosjekteier Inger Smærup Sørensen og prosjektleder Linnéa E. Vågen Svensson. Arbeidet utføres i nært samarbeid med styringsgruppen, ressursgruppe, samt andre kompetansepersoner.

Styringsgruppen gjenspeiler målgruppen som ønskes nådd og representasjon vektet høyt når det gjelder bransje, faglighet, geografi og kjønn. Ressursgruppen består av ulike interessenter fra primær- og sekundærmålgruppen. representanter fra bredden av aktører i kunst- og kultursektoren, som også inkluderer ildsjeler som jobber for et grønnere kulturfelt.

Relevante myndigheter i ministerrådet involveres i arbeidet og har blitt informert om at arbeidet er påbegynt.

På denne måten ønsker vi å skape eierskap og sammen hjelpe hverandre til å løfte feltet videre.

Hvem er verktøyet til for?

Verktøyet henvender seg i hovedsak til kulturinstitusjoner i Norden. Med dette forstås institusjoner som opera, teater, museum, kulturhus, konsertsaler, litteraturhus og danseinstitusjoner. Veikartet skal kunne brukes som en veileder i arbeidet med å skape bærekraftige kulturopplevelser. Derfor er sekundære målgrupper av veikartet aktører som myndigheter, fond, kunstnere og kulturarbeidere, kulturprodusenter, leverandører, grasrotinitiativer, frie kunstgrupper, kompetansemiljøer, eksperter og kulturbrukere. Interessentene i sekundærmålgruppen vil være viktige i arbeidet med å indentifisere muligheter og barrierer i arbeidet med å skape mer bæredyktige kulturopplevelser.

Hva skal verktøyet løse?

Verktøyet skal være en støtte og kunne gjøre det lettere for kulturinstitusjoner å komme i gang med, og få til det grønne skiftet. Det skal gi kunnskap og være et arbeidsverktøy for å få til endringen som kreves. For myndigheter og fond kan verktøyet bidra til å forstå hvordan disse bedre kan bidra til å støtte det nødvendige arbeidet, med ressurser eller tilretteleggelse. Det er høy bevissthet om bærekraftige og grønne tiltak i kulturnæringene, men etterspørselen etter, og iverksettelsen av, løsninger, henger etter.

Kunst- og kultursektoren i Norden mangler samtlende politikk, støtteordninger, retningslinjer og verktøy for å få en hensiktsmessig overgang til en grønnere kulturproduksjon og forbruk. Med veikartet ønsker man å finne og bryte barrierer, for å få til nødvendig handling. Verktøyet skal få frem endringslyst, og finne frem til nye rutiner, og bidra til å sette kunnskap ut i praksis.

Det bør være transparent og enkelt for kulturforbrukere å velge bærekraftige kulturopplevelser. Dette kan dreie seg om informasjon på hjemmeside, CO2-regnskap, og adgang til viten om kulturaktørens forbruk.

Prosjektet skal gi innsikt i de viktigste barrierene for handling og denne innsikten vil igjen gi rammen for det som skal utdypes nærmere i selve veikartet.

Nødvendig eierskap hos kulturinstitusjonene skapes ved å invitere disse inn, til å være med på å utvikle veikartet, identifisere effektive tiltak og grep, for mer bærekraftig drift. Gjennom tett dialog blir det også lettere å oppfordre til politiske grep der vi møter på regulatoriske hindringer, men også finne muligheter.

Målet for veikartet:

Veikartet er en del av programmet «Sustainable lifestyle in the Nordic Region» som skal bidra til fremme nye initiativer, ideer, verktøy og kunnskap om grønnere kulturproduksjon og forbruk i Norden.

Dette arbeidet tar utgangspunkt i internasjonal og nordisk politikk, hvor FNs 17 bærekraftsmål og Agenda 2030, med konkrete målsettinger for 2030 og 2050, har en sentral stilling. De 17 bærekraftsmålene kan fungere som veiledere i veikartet, men bør avgrenses til å gjelde noen utvalgte mål, hvor kunst- og kultursektoren har mest å bidra med.

Det grønne veikartet skal gi overordnet innsikt, komme med konkrete målsettinger og forslag til handlingsendring for å kunne skape bærekraftige kulturopplevelser hos kulturinstitusjonene. Prosjektet vil også bli fulgt av konkrete anbefalinger til nordiske politikere for å bistå arbeidet med en grønnere kultursektor, og samtidig gjøre det lettere å velge bærekraftige kulturopplevelser i Norden.

Noen av områdene hvor vi kommer til å arbeide med dypere innsikt vil være:

Innkjøp

Mat og matsvinn

Avfall

Transport

Energi

Kommunikasjon og endringsledelse

Transparens og rapportering

Foreløpig tidsplan for videre framdrift:

- Programmet «Sustainable lifestyle in the Nordic Region» startet opp november 2021
- Engasjere prosjektleder – vinter 2022
- Hjemmeside – høst 2022
- Etablering av styringsgruppe – oktober 2022
- Kartlegge opplysninger om interessenter og identifisere mulige ressursgruppedeltagere – november 2022
- Invitere til oppstartskonferanse, samt programmerer og planlegger denne – oktober-desember 2022
- Møter med relevante myndigheter – fortløpende
- Spørreundersøkelse – vinter/vår 2023
- Oppstartskonferanse på Færøyene, med sektoren til stede – januar 2023
- Lage, holde og invitere til fagworkshops – vinter/vår 2023
- Ferdigstille veikart - juni2023
- Design, korrektur mm. ferdig - september 2023
- Lanseringskonferanse høst 2023

Neste skritt:

- Følge opp implementeringen av veikartet i sektoren med kurs o.l. – 2023

Hvilke gevinster kan vi forvente?

Veikartet skal gi verktøy for praktisk klima- og bærekraftsarbeid i sektoren.

Det er en målsetting at veikartet skal bidra til konkret praksisendring hos kulturinstitusjonene i Norden, og målbare reduksjoner i kulturinstitusjoners klimaavtrykk.

Måten prosjektet organiseres på, skaper grunnlag for samarbeid mellom institusjoner og over landegrensene, i arbeidet med de viktige utfordringene, for å drive frem flere bærekraftige kulturopplevelser.